

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT (andra avdelningen)
den 3 juli 1997 *

I mål T-201/96,

Smanor SA, bolag bildat enligt fransk rätt, Saint-Martin-d'Écublei (Frankrike),

Hubert Ségaud och Monique Ségaud, bosatta i Saint-Martin-d'Écublei,

företrädna av advokaten Laurence Roques, Val de Marne, 7—9, rue du Général de Larminat, Créteil (Frankrike),

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske chefsrådgivaren Richard Wainwright, och Jean-Francis Pasquier, nationell tjänsteman avdelad till kommissionen, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Carlos Gómez de la Cruz, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om, å ena sidan, fastställelse av att kommissionen har underlåtit att vidta åtgärder, eftersom den har underlåtit att inleda ett fördragsbrottsförfarande mot Republiken Frankrike i enlighet med artikel 169 i EG-fördraget och, å andra sidan, talan om ersättning för den skada som följer av denna underlåtenhet,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden C. W. Bellamy samt domarna B. Vesterdorf och A. Kalogeropoulos,

justitiesekreterare: H. Jung,

följande

Beslut

Bakgrund till tvisten

- 1 Smanor SA, vars ledning och majoritetsdelägare är makarna Ségaud, är ett franskt bolag vars verksamhet består i att producera och sälja färska och djupfrysade mjölkprodukter, bland annat yoghurt, vilka har djupfrysats med en metod som bolaget har patenterat.

- 2 Bolaget har sedan år 1977 varit föremål för flera åtgärder från de franska myndigheternas sida samt brottmålsförfaranden som har syftat till att det på grundval av dåvarande fransk lagstiftning skulle förbjudas att marknadsföra sina produkter med beteckningen "yaourt" eller "yoghourt".

- 3 Eftersom bolaget ansåg att de olika åtgärder som hade vidtagits mot det hade gett upphov till dess ekonomiska svårigheter och grundades på rättsstridiga bestämmelser, väckte det den 6 november 1986 skadeståndstalan mot franska staten.

- 4 Bolaget inlämnade för övrigt, genom en skrivelse av den 24 november 1986 riktad till kommissionen, ett klagomål mot Republiken Frankrike där det gjorde gällande att det franska dekretet nr 82-184 av den 22 februari 1982 (nedan kallat dekret nr 82-184) om ändring av dekret nr 63-695 av den 10 juli 1963 om bekämpning av bedrägeri i fråga om kulturmjölk och yoghurt stod i strid med gemenskapsrätten, och i synnerhet med rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel (EGT L 33, 1979, s. 1, nedan kallat direktiv 79/112). Kommissionen underrättade i sitt svar på detta klagomål, genom en skrivelse av den 3 april 1988, Smanor om att en formell underrättelse hade skickats till Republiken Frankrike på grundval av artikel 169 i EG-fördraget.

- 5 År 1987 inleddes ett företagssaneringsförfarande med avseende på Smanor vid Tribunal de commerce de L'Aigle som ansåg att bolagets finansiella svårigheter hängde samman med de franska bestämmelserna avseende yoghurt och därför begärde att EG-domstolen skulle meddela ett förhandsavgörande angående tolkningen av artikel 30-36 i fördraget och artiklarna 5, 15 och 16 i direktiv 79/112 med avseende på dekret nr 82-184. Tribunal de commerce de L'Aigle beslutade likväl genom dom av den 5 april 1988, som fastställdes av Cour d'appel de Caen den 27 april 1989, bland annat med hänsyn till att ingen åtgärdsplan hade uppgjorts

och att medlen inte skulle räcka till för att täcka arbetsgivaravgifterna, att förklara Smanor i konkurs med omedelbar verkställighet utan att vilandeförklara målet till dess att EG-domstolen meddelade dom.

- 6 Domslutet i domstolens dom av den 14 juli 1988 i mål 298/87, Smanor (Rec. 1988, s. 4489), hade följande lydelse:
 - ”1) Artikel 30 i fördraget utgör hinder för att en medlemsstat, på produkter som har importerats från en annan medlemsstat där de produceras och marknadsförs lagligen, tillämpar nationella bestämmelser som begränsar rätten att använda beteckningen 'yoghurt' till endast färsk yoghurt, så att den inte omfattar djupfrost yoghurt, när de sistnämnda produkternas egenskaper inte skiljer sig väsentligt från egenskaperna hos färska produkter och när lämplig märkning med uppgift om sista försäljnings- eller användningsdag är tillräcklig för att säkerställa att konsumenterna får riktig information.
 - 2) Bestämmelserna i direktiv 79/112, i synnerhet artikel 5, skall tolkas så, att de utgör hinder för tillämpningen av nationella bestämmelser som innebär att beteckningen 'yoghurt' inte får användas på importerade eller inhemska produkter som har djupfrysats när dessa i övrigt motsvarar de krav som har uppställts i de nationella bestämmelserna för färska produkter skall kunna få denna beteckning.”
- 7 Dekret nr 82-184 upphävdes sedan i enlighet med vad kändarna hade yrkat och ersattes med direktiv nr 88-1203 av den 30 december 1988.
- 8 Frankrikes Cour de cassation ogillade för övrigt, inom ramen för den skadeståndstalan som år 1986 hade väckts mot franska staten, genom dom av den 16 oktober 1990 Smanors överklagande av den dom som Cour d'appel de Caen hade meddelat den 21 april 1988 där bolagets skadeståndstalan hade avvisats, eftersom de bedrägeribekämpande myndigheterna inte hade begått något allvarligt fel när de vidtog åtgärder mot bolaget.

- 9 Efter det första klagomålet mot Republiken Frankrike av den 24 november 1986 (se ovan punkt 4) inlämnade Smanor åren 1990, 1991, 1993 och 1995 andra klagomål rörande rättsstridigheten av de franska bestämmelserna om yoghurt och Republiken Frankrikes påstådda åsidosättande av bolagets rätt till skadestånd.
- 10 Smanor anmodade genom styrelseledamoten Ségaud kommissionen att inleda ett förfarande avseende fördragsbrott mot Republiken Frankrike genom en skrivelse av den 9 oktober 1996, som innehöll en hänvisning till bolagets skrivelse av den 30 juli 1996 där det redan hade anmodat kommissionen att slutgiltigt ta ställning till dess klagomål. Bolaget begärde i sin skrivelse i huvudsak att kommissionen, i syfte att göra det möjligt för den att inleda förfarandet för fördragsbrott, skulle konstatera de överträdelser som Republiken Frankrike påstods ha gjort sig skyldig till, vilka å ena sidan följde av underlåtenheten att införliva direktiv 79/112 inom den föreskrivna fristen och å andra sidan av att de franska domstolarna inom ramen för företagssaneringsförfarandet hade underlåtit att följa förfarandet för förhandsavgörande i enlighet med artikel 177 i fördraget och avslutningsvis av den ovan nämnda vägran att utge skadestånd till bolaget i enlighet med domen i målet Smanor.
- 11 Sökandena har väckt denna talan genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 9 december 1996.
- 12 Genom en särskild handling, som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 februari 1997, anförde kommissionen en invändning om rättegångshinder med stöd av artikel 114.1 i rättegångsreglerna. Sökandena inkom den 18 mars 1997 med ett skriftligt yttrande avseende denna invändning.
- 13 Republiken Frankrike har genom en ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 7 maj 1997, ansökt om att få intervensera till stöd för kommissionens yrkanden.

Parternas yrkanden

- 14 Sökandena har i sin ansökan yrkat att förstainstansrätten skall
- fastställa kommissionens passivitet,
 - fastställa kommissionens utomobligatoriska ansvar gentemot Smanor och makarna Ségaud — som är dess grundare, anställda, styrelseledamöter och majoritetsdelägare — på grundval av artikel 215 i fördraget för skador till ett belopp av 4 562 884 ecu, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 15 Kommissionen har i sin invändning om rättegångshinder yrkat att förstainstansrätten skall
- avvisa den talan som har väckts av Smanor och makarna Ségaud, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.
- 16 Sökandena har i sitt yttrande avseende invändningen om rättegångshinder yrkat att förstainstansrätten skall
- fastställa kommissionens passivitet,

- fastställa kommissionens utomobligatoriska ansvar gentemot sökandena på grundval av artikel 215 i fördraget samt att de skall ersättas för skador till ett belopp av 4 562 884 ecu, samt
- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

- 17 Sökandena har inte uttryckligen begärt att invändningen om rättegångshinder skall ogillas eller att den skall behandlas i samband med sakfrågan. Det skall dock anses att de har yrkat att invändningen skall ogillas, eftersom de i sitt yttrande över invändningen om rättegångshinder har begärt att förstainstansrätten skall fastställa kommissionens passivitet vilket således medför skadeståndsansvar för denna.
- 18 För det fall att en part begär att förstainstansrätten skall avgöra frågan om rättegångshinder utan att behandla sakfrågan, skall enligt artikel 114 i rättegångsreglerna återstoden av förfarandet avseende begäran vara muntlig om inte förstainstansrätten bestämmer annat. Förstainstansrätten anser i det föreliggande fallet att handlingarna i målet har gett tillräckliga upplysningar för att den skall kunna meddela beslut utan något muntligt förfarande.

Yrkandena avseende fastställelse av kommissionens passivitet

Parternas yrkanden

- 19 Kommissionen har anfört att det framgår av en fast rättspraxis att en passivitetstalan skall avvisas när den har väckts av en fysisk eller juridisk person och syftar till att det skall fastställas att kommissionen i strid med fördraget har underlåtit

att vidta åtgärder, genom att inte inleda ett fördragsbrottsförfarande mot en medlemsstat (domstolens dom av den 14 februari 1989 i mål 247/87, Star Fruit mot kommissionen, Rec. 1989, s. 291, domstolens beslut av den 30 mars 1990 i mål C-371/89, Emrich mot kommissionen, Rec. 1990, s. I-1555, och förstainstansrättens beslut av den 29 november 1994 i de förenade målen T-479/93 och T-559/93, Bernardi mot kommissionen, Rec. 1994, s. II-1115).

- 20 Fysiska eller juridiska personer kan för det första endast åberopa artikel 175 tredje stycket i fördraget för att det skall fastställas att det rör sig om en fördragsstridig underlåtenhet att anta rättsakter som riktas till möjliga mottagare, vilket är ett villkor som inte är uppfyllt i det föreliggande fallet (det ovan nämnda beslutet i målet Bernardi mot kommissionen, punkt 31). Kommissionen är för det andra inte skyldig att inleda ett förfarande enligt artikel 169 i fördraget utan har tvärtom ett utrymme för att göra egna bedömningar som innebär att enskilda saknar rätt att kräva att kommissionen skall ta ställning på ett visst sätt i en viss fråga (den ovan nämnda domen i målet Star Fruit mot kommissionen, punkt 11).
- 21 Sökandena har framfört att det har visats att kommissionen har gjort sig skyldig till passivitet i detta fall, eftersom institutionen har för övrigt underförstått medgett att den inte har tagit ställning till anmodan av den 30 juli respektive den 9 oktober 1996, vilka hade riktats till den. Sökandena understryker dessutom att de såväl vid kommissionen som vid olika franska domstolar har åberopat ett antal faktiska omständigheter som är kännetecknande för den franska lagstiftarens och de franska myndigheternas handlande. De har avslutningsvis i huvudsak gjort gällande att kommissionen — som hade undersökt deras första klagomål från år 1986 omsorgsfullt genom att under förfarandet för förhandsavgörande vid EG-domstolen anföra synpunkter mot den franska lagstiftningen — efter domstolens dom av den 14 juli 1988 borde ha tillsett att Republiken Frankrike följde sin ovillkorliga skyldighet att utge ersättning för de skador som följde av dess överträdelse av gemenskapsrätten.

Förstainstansrättens bedömning

- 22 Det följer av en fast rättspraxis att en passivitetstalan som har väckts av en fysisk eller juridisk person skall avvisas när den syftar till att det skall fastställas att kommissionen har underlåtit att ta ställning i strid med fördraget, genom att underlåta att inleda ett förfarande för fördragsbrott mot en medlemsstat (den ovan nämnda domen i målet Star Fruit mot kommissionen och det ovan nämnda beslutet i målet Bernardi mot kommissionen).
- 23 Det följer nämligen av systematiken i artikel 169 att kommissionen inte är skyldig att inleda ett sådant förfarande som denna artikel avser, utan att den i detta avseende förfogar över ett utrymme för egna bedömningar som innebär att enskilda saknar rätt att kräva att kommissionen skall ta ställning på ett visst sätt i en viss fråga (den ovan nämnda domen i målet Star Fruit mot kommissionen, punkt 11, och förstainstansrättens beslut av den 13 november 1995 i mål T-126/95, Dumez mot kommissionen, REG 1995, s. II-2863).
- 24 Dessa principer, som är hämtade ur rättspraxis, kan inte ifrågasättas på grund av beskaftenheten av den överträdelse av gemenskapsrätten som den berörda medlemsstaten påstått ha gjort sig skyldig till (se exempelvis förstainstansrättens beslut av den 4 juli 1994 i mål T-13/94, Century Oils Hellas mot kommissionen, Rec. 1994, s. II-431, punkt 15).
- 25 Det kan tilläggas att sökandena, som har begärt att kommissionen skall inleda ett förfarande i enlighet med artikel 169 i fördraget, i själva verket begär att kommissionen skall anta en rättsakt som inte berör denne direkt och personligen på sätt som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget och som de i alla händelser inte kan väcka talan om ogiltigförklaring mot (den ovan nämnda domen i målet Star Fruit mot kommissionen, punkt 13, och förstainstansrättens beslut i det ovan nämnda målet Century Oils Hellas mot kommissionen, punkt 14, och av den 12 november 1996 i mål T-47/96, SDDA mot kommissionen, REG s. II-1559, punkt 43).
- 26 Detta innebär att förevarande yrkanden avseende passivitet skall avvisas.

Yrkandena om skadestånd

Parternas argument

- 27 Kommissionen anser att det är uppenbart att yrkandena avseende skadestånd skall avvisas, eftersom sökandena begär ersättning för en skada som de anser har orsakats av kommissionens påstådda passivitet. Kommissionen anser att den omständigheten att dessa yrkanden om ersättning grundas på en påstådd passivitet inom ramen för yrkanden som har avvisats innebär att även yrkandena om ersättning skall avvisas (det ovan nämnda beslutet i målet Bernardi mot kommissionen, punkt 39).
- 28 Sökandena har gjort gällande att deras anspråk om ersättning för den skada som enligt deras uppfattning kan tillräknas kommissionen är befogat. Kommissionen har nämligen inte någon gång tagit ställning, trots att dess skyldighet att övervaka efterlevnaden av gemenskapsrätten skulle ha gjort det möjligt för den att såväl åstadkomma en nedläggning av företagssaneringsförfarandet med avseende på Smanor som beviljande av skadestånd på grund av de franska myndigheternas felaktiga handlande.

Förstainstansrättens bedömning

- 29 Sökandena har genom yrkandena om skadestånd begärt ersättning för den skada som de anser sig ha lidit på grund av att kommissionen underlåtit att inleda ett förfarande mot franska staten för fastställelse av ett fördragsbrott.
- 30 Eftersom kommissionen inte är skyldig att inleda ett förfarande för fastställelse av ett fördragsbrott enligt artikel 169 i fördraget, medför dess beslut att inte inleda ett sådant förfarande under alla omständigheter inte att gemenskapens utomobligato-

riska ansvar uppkommer och att det enda handlande som eventuellt kan ifrågasättas är den berörda medlemsstatens, det vill säga franska statens, handlande (domstolens beslut av den 23 maj 1990 i mål C-72/90, Asia Motor France mot kommissionen, Rec. 1990, s. I-2181, punkt 13, se även förstainstansrättens dom av den 14 september 1995 i mål T-571/93, Lefebvre m. fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-2379, punkt 61).

- 31 Detta medför att yrkandena om ersättning, som i själva verket avser kommissionens underlåtenhet att inleda ett förfarande för fördragsbrott mot en medlemsstat, inte skall bifallas (det ovan nämnda beslutet i målet Asia Motor France mot kommissionen, punkt 15, och i målet Bernardi mot kommissionen, punkt 39).
- 32 Av det som har anförts ovan följer att talan skall avvisas.
- 33 Eftersom talan således skall avvisas, är det inte nödvändigt att behandla Republiken Frankrikes interventionsansökan.

Rättegångskostnader

- 34 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökandena har tappat, skall de förpliktas att bära sina rättegångskostnader samt ersätta kommissionens rättegångskostnader.

- 35 Enligt artikel 87.4 i rättegångsreglerna skall intervenerande medlemsstater bära sina rättegångskostnader. Om Republiken Frankrike hade tillåtits att intervensera, skulle den ha burit sina rättegångskostnader. Detsamma skall a fortiori gälla beträffande dess eventuella kostnader på grund av förevarande interventionsansökan, vilket inte skall undersökas.

På dessa grunder fattar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande beslut:

- 1) **Talan avvisas.**
- 2) **Det saknas anledning att fatta beslut i fråga om interventionsansökan.**
- 3) **Sökandena förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.**
- 4) **Republiken Frankrike förpliktas att bära sin rättegångskostnad på grund av interventionsansökan.**

Luxemburg den 3 juli 1997

H. Jung

C. W. Bellamy

Justitiesekreterare

Ordförande